

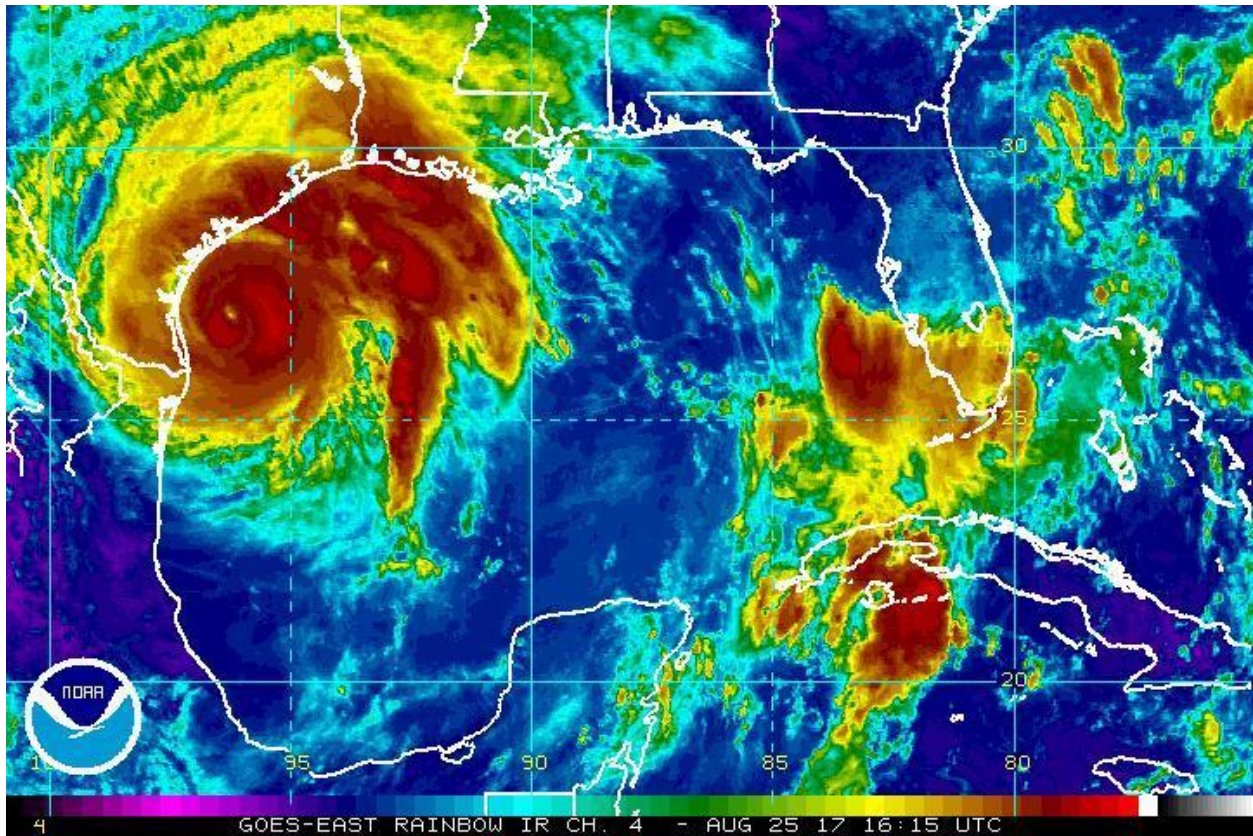
Tâm Tình Tây Bắc Seattle Tháng 10-2017

THIÊN TAI

Bây giờ, mùa bão đã ngừng ở những vùng miền duyên hải phía Đại Tây Dương - vịnh Mễ Tây Cơ, và trời đã sang Thu, khí hậu trở nên mát mẻ, ướn át hơn. Nhưng nếu nhìn lại khoảng thời gian cách đây hai tháng thì chúng ta thật là sống trong kinh hoàng với trận bão Harvey ở Texas, bão Irma ở Florida, bão Maria ở Puerto Rico và trận cháy rừng không ai lường trước được ở California.

Ở bốn chỗ này tôi đều có bạn, chị em, những người quen biết liên hệ với tôi qua *hoalanvietnam*, dưới đây là những chuyện kể của những người đã trải qua những giờ phút chống chọi với thiên tai để bảo vệ tài sản, gia đình, bản thân và... lan.

1 - Houston cuối tháng Tám, bão Harvey:

Đài truyền hình địa phương cứ vài phút lại chiếu đường con bão Harvey đang từ biển Đại Tây Dương đâm thẳng vào Texas, rồi chính quyền liên tục khuyến khích người dân chạy tránh con bão mạnh chưa từng thấy này. Nhà anh Phát không phải ở trong vùng tối nguy hiểm nhưng gió tạt quá mạnh, và vài vùng lân cận nước đã lụt tràn trề. Anh Phát sốt ruột lắm, không thể nào ngồi yên trong nhà, nhìn qua cửa sổ thấy cảnh vườn lan của anh bị gió đập toi bời, lâu lâu anh lại phải mặc áo mưa ra nhặt mấy cây bị rơi xuống treo lên.

Cuối cùng chịu không nổi, anh đành bỏ hết công việc, dọn một khoảng trống trong nhà để xe để làm chỗ tạm trú cho 500 cây lan mà anh nâng niu chăm sóc bấy lâu nay. Đầu tiên, anh mang vào những cây yếu ớt dễ gãy như Hoàng Thảo, Thạch Hộc, Nghệ Tâm, sau đó mới đến lượt những loại cứng cáp như Vanda, Cymbidium... Treo đám lan lên thấy cũng tạm ổn vừa khệnh khạng xách hai cây Ngọc Điểm vào nhà để xe thì vợ anh, chị Liên cũng vừa về tới, thấy mặt anh, chị nói ngay như sợ nếu không kịp thì anh sẽ lại biến ra vườn để xách lan vào nữa:

“Anh, thôi ngừng lo cho mấy cây lan đi, mấy cây này có sao thì mua cây khác lại. Anh xách dùm em mở bánh mì thịt, bánh tét này lên tận lầu ba cho em, đừng để trong bếp rồi nước lụt tới không có gì bỏ bụng. Để em lo đi chưng một tô mắm, với kho nòi cá, nấu một nồi com lớn trước khi gió bão làm cúp điện. Ăn bánh này bánh nọ rồi ngồi chờ bão hay nổi lên thềm com với cá kho hầm đó, chứ anh đừng nói là gió bão ăn gì qua loa cho xong. Lúc đó thì chỉ có ăn com nguội với cá kho, mắm chưng mới đã, mới không thềm phở, thềm bún bò mà thôi”...

2 - St Petersburg đầu tháng Chín, bão Irma:

Chị Vân nhìn một vòng quanh nhà, cửa sổ nào cũng được mấy cậu con trai mua những tấm ván ép, lớn bằng cái giường đóng kín mít. Thế là yên trí, không sợ gió mạnh luồn qua cửa sổ, còn cái nóc nhà thì đành chịu, không ai trèo lên đó mà để những bao cát như vại nhà trong xóm. Nước uống, nển, đèn pin đã có đầy đủ, còn thức ăn thì khỏi phải nói, có nòi thịt kho nước dừa, nòi thịt gà kho gừng, rau bắp cải luộc, dưa leo, khoai lang luộc, chuối, cam táo. Với mớ thức ăn này, gia đình chị có thể cầm cự được với bão Irma này cả tuần lễ không cần chợ búa.

Nhưng còn cái giàn lan đầy ắp những lan là lan đang đảo điên ngoài kia với gió, mặc dù hướng Nam và hướng Tây đã có hai bức tường nhà chắn rồi và tàn của cây sồi cũng che hết cả phía trên. Thế mà khi những ngọn gió rít lên là bao nhiêu cây lan treo trên giàn cứ bị dòn về một phía, rồi một lúc sau lại một ngọn gió rú lên là đám lan lại bị dòn về một hướng khác. Chị Vân xót ruột nghĩ thầm chuyện này mấy cây lan này không bị bão cuốn đi thì những cái lá cũng bị dập nát như mớ rau muống mà mấy bà nội trợ vụn ra mà xào tỏi.

Chị nói với chị Thảo:

“Thảo ơi, chắc chờ lúc nào gió êm được một tí thì hai chị em mình phải bỏ mấy cây lan này xuống gầm cái sàn để lan, chứ trông đám lan bị gió thổi tội nghiệp quá em.”

Hai người đồng ý như vậy rồi, hễ gió ngưng thổi là xông ra bỏ lan xuống gầm ngay. Chờ mãi không thấy gió hạ tốc độ, hai chị em rủ nhau vào bếp, tìm món gì ăn cho có sức để làm việc, ăn xong mà gió không êm thì nhất định cũng phải làm vì đài truyền hình nói là bão sẽ đến vào lúc nửa đêm. Còn hai tô bún bò, nước thì vừa đủ hai tô nhưng giò heo và gân bò, nạm bò còn quá nhiều, chị Thảo bảo:

“Cứ hâm cả nồi lên đi, em với chị ráng ăn cho hết mớ thịt này cho có sức mạnh. Để đó không ăn lỡ điện bị mất thì đổ đi phí lắm.”

Ăn bún bò xong, uống nước trà nóng cho tiêu mỡ và thêm ấm bụng. Bên ngoài gió hình như càng ngày càng mạnh thêm chứ không có một dấu hiệu gì là sẽ êm xuống hơn, thế là hai chị em đành mặc áo mưa, đi giày cao cổ, xông pha vào nơi gió bão. Chị Vân cao thì với tay lấy những cây lan treo trên móc, đưa xuống, chị Thảo cầm lấy rồi nhét cây lan vào ngay dưới gầm sàn. Hai người lấy hết sức lực, cố làm thật nhanh, thật gọn vì tiếng gió gào thét ngay bên tai nghe khủng khiếp quá, tưởng như bão đã đến bên lưng rồi. Xong xuôi đâu đó, nhìn tới nhìn lui vẫn chưa yên bụng, hai chị lại rủ nhau đi vác những tấm ván lớn chắn chung quanh, bao bọc những cây lan yêu quý.

Con bão qua, người và lan đều được bình an vô sự. Chị Thảo còn gửi khoe tôi ảnh một cây Cattleya ra được 18 cái nụ, vừa nở được mấy cái hoa và nhiều cây lan khác, dù bị ếm dưới gầm, trong tối cả tuần lễ, lúc được cứu ra vẫn tươi tốt. Đúng là sau cơn mưa trời lại sáng.

3 - San Juan Puerto Rico giữa tháng Mười, bão Maria:

Anh Luật sống ở Hawaii mười mấy năm, gặp gỡ cô gái Paula xinh đẹp xứ Puerto Rico qua Hawaii dự đám cưới. Cô này là con một, bố mẹ làm chủ một trại bán cây cối hoa cảnh lớn ở San Juan. Hai người đi đến hôn nhân, thành vợ thành chồng với một điều kiện là anh Luật phải bỏ xứ Hawaii theo vợ qua Puerto Rico ở rể.

Vài năm sau nhờ sự chăm chỉ và tháo vát của anh Luật, vườn cây phát triển gấp mấy lần lúc trước, còn thêm được một khu bán lan rộng lớn, thu hút bao nhiêu những khách sang trọng tỉnh. Anh Luật ở bên Hawaii đã từng làm quản lý cho một trại lan, cộng thêm mê trồng lan nên anh biết đủ loại lan, giò đây anh cung cấp đầy đủ các loài lan lạ, thỏa mãn hết những nhu cầu mà khách hàng đòi hỏi. Khách quen thì càng ngày càng đến thăm vườn thêm nhiều lần thêm để chờ lan lạ về, khách mới thì nghe tiếng trại lan có nhiều lan lạ càng ngày càng kéo tới đông vô kể.

Lan bán chạy như tôm tươi, nên mỗi tháng hàng gửi từ Hawaii về liên tiếp, nhất là vào khoảng đầu tháng, khi những chủ vườn bên đó bắt đầu gửi danh sách những loại lan họ có thể cung cấp.

Tháng Mười năm nay, tháng mà lan bán mau nhất vì trời Thu mát mẻ, lan về không đủ bán, đến giữa tháng những thùng lan từ Hawaii được chuẩn bị gửi đến Puerto Rico cho vườn của anh Luật thì bão Maria đột nhiên xuất hiện, tàn phá vùng đảo Puerto Rico. Bão mạnh chưa từng thấy, máy bay không thể nào bay vào xứ này được, điện thoại liên lạc hai nơi cũng không xong. Nhà vườn ở Hawaii chỉ biết theo dõi tình hình biến chuyển của trận bão và được tin là không biết bao giờ mới có chuyến bay đến San Juan, nên những thùng lan đã được gói ghém cẩn thận đành phải được mở ra, ở lại Hawaii.

Trại cây của anh Luật nhờ hàng rào chắn gió bằng những cây phượng vĩ lâu năm bao bọc chung quanh và những nhà chứa cây được xây cất kiên cố để ngừa những trận bão hàng năm nên không bị thiệt hại vì bão Maria, đó là một điều quá may mắn. Thiệt hại đáng kể sau trận bão

đến trại cây là khách hàng của anh giảm đi rất nhiều, nhìn cảnh hoang tàn khắp nơi trên đảo, không ai còn hứng thú gì đến hoa đến cảnh.

Anh Luật sau đó phải trả tiền cho những trại lan bên Hawaii cho công sức của họ đóng thùng lan và mở thùng lan ra lại vì không gửi đi được. Khoảng 20% của số tiền mua hàng, anh

Luật tiết lộ là tiền phạt này anh phải trả là khoảng ba ngàn đồng. Anh bảo:

“Thế nhưng tôi vẫn còn may mắn hơn bao nhiêu người.”

4 - Thung lũng Napa, giữa tháng Mười:

Hơn 11 giờ đêm rồi mà ông Minh vẫn còn ở ngoài vườn lan. Ông đang tưới nước cho cái vườn lan được khoảng hơn hai trăm cây lan đủ loại của ông. Những cây lan này hầu hết là được gắn trên những khúc gỗ nho cưa ra, đó là ông học được từ vườn lan Andy's Orchids và hoalanvietnam.org.

Ông làm quản gia cho ông bà Williams từ năm 1975, họ có trại làm rượu nho. Ông bà chủ không ở đây mà ở Palo Alto, vài ba tuần mới về trại nghỉ ngơi một lần. Việc trông coi hăng làm rượu đã có người khác, việc của ông Minh là chỉ chăm sóc căn nhà rộng và khuôn viên chung quanh nhà. Ông bà Minh có hai cậu con trai đã nên người và cả hai đều có gia đình riêng, lâu lâu con cháu mới ghé thăm ông bà một lần. Ông tưới lan trẻ hôm nay vì cuối tuần này ông bà Williams mời vài người bạn đến chơi. Ba giờ chiều nay tất cả đã lên xe về lại thành phố, trả lại sự yên tĩnh cho ông bà Minh.

Đang lấy cuộn dây cước cột lại cây *Dendrobium kingianum* thì bà Minh hốt hãi chạy từ căn nhà nhỏ xinh xắn dành riêng cho ông bà, tay bà cầm điện thoại. Ông Minh nghĩ thầm bà này sao giờ này chưa ngủ không biết còn vớ vẩn ở đây làm gì? Bà Minh vừa đưa điện thoại cho ông, vừa nói:

“*Đây, Bố đây con nói chuyện với Bố đi.*”

Đưa điện thoại lên tai, tiếng của cậu Tâm con cả của ông Minh luôn luôn hiền hoà điềm đạm, mà bây giờ với một giọng hốt hoảng ông Minh chưa từng nghe thấy bao giờ. Cậu Tâm bảo ông bà Minh phải lên xe chạy về hướng Nam ngay bây giờ, còn bỏ hết lại. Cậu nói sẽ không có thời gian để chần chờ gì nữa vì con cháy rừng đang lan mạnh một cách khủng khiếp không đoán được sẽ lan qua hướng nào và chỉ còn cách nhà ông Minh hơn 100 dặm nữa thôi.

Đang nói với cậu Tâm thì điện thoại của ông lại rung, ông nhấc điện thoại của ông lên, thì là ông Williams, ông này cũng cứng rắn ra lệnh cho ông bà Minh phải lên xe phóng ra khỏi trại ngay tức khắc và chúc ông bà Minh may mắn.

Ông Minh cứng đầu lắm, thường là không để ai thuyết phục mình một cách dễ dàng, thế mà nghe con và ông chủ nói với mình một cách khẩn trương khác lạ như vậy, ông biết ngay là tình hình nghiêm trọng lắm rồi, dù ở đây chung quanh ông tất cả đều lặng lẽ êm đềm như mặt nước hồ thu.

Chưa thấy dấu hiệu cháy rừng gì hết, ông đành bảo bà chạy vào nhà lấy mấy chai nước bỏ lên xe, rồi hai người ra khỏi đây ngay lập tức.

Bà Minh chạy từ trong nhà ra, tay ôm 2 cái gói, cái mền và cái giỏ trong có mấy chai nước thì thấy ông Minh đang ôm từng đồng lan của ông liệng xuống hồ bơi. Bà Minh hét lên:

“Anh liệng lan xuống đó, nước có thuốc tẩy lan chết hết.”

Ông Minh vừa chạy tới chạy lui giữa giàn lan và hồ tắm, vừa hét lại bà:

“Còn hơn là để tụi nó bị cháy rụi hết.”

Khi giàn lan vừa trống trơn, thì trong hồ tắm những giò lan đang lành bệnh từ từ tản mác lan ra khắp mặt hồ.

Điện thoại của ông và của bà cùng rung lên một lúc, cậu Tâm không nói mà hét lên:

“Mười lăm phút rồi mà sao bố mẹ không nhúc nhích gì hết cả?”

Giọng ông Williams cũng không nhẹ nhàng gì:

“Get out, ông bà có điên không mà giờ này vẫn còn ở đây.”

Ba ngày sau ông bà Minh được chính quyền cho phép trở về trang trại, mọi sự còn nguyên vẹn vì đêm hôm đó đám cháy rừng đã chuyển sang hướng khác. Về đến, vừa xuống xe ông Minh vào nhà kho, với lấy ngay cái vợt có cán dài, ông vớt vội những cây lan dưới hồ lên, rồi gọi bà Minh:

“Em ra đây giúp anh cái này, anh vớt lan để lên gạch tới đâu thì em xịt nước tới đó cho anh, để thuốc tẩy ở hồ nó đi hết. May quá, mấy cây lan không bị hư hại gì vì mùa này hồ không ai bơi, mình không thay nước nên không có thuốc nhiều, Ông Trời còn thương mình.”

Xin hẹn và hy vọng gặp lại các bạn trong Tâm Tình Tây Bắc Seattle tháng Mười Một, 2017.

Phạm Hảo